

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 29.04.2026
FU-sak: 15/26		Arkivsaknr.:

Revisjon av UiBs politikk for åpen vitenskap

Bakgrunn

Universitetsstyret vedtok i 2020 Universitetet i Bergens politikk for åpen vitenskap (sak [101/20](#)). Politikken er publisert på UiBs nettsider:

<https://www.uib.no/foransatte/139288/politikk-%C3%A5pen-vitenskap-ved-uib>

Vedtaket i styresaken pekte på behov for aktiv forvaltning av politikken.

Forskningsutvalget ble gitt rolle som styringsgruppe for videre utvikling. Nye utfordringer, krav og forventninger fra nasjonale og internasjonale aktører gjør det nødvendig å vurdere revisjon av de ulike politikkområdene. Det tas sikte på å legge fram sak for universitetsstyret i løpet av 2026.

Forskningsutvalget ble orientert om arbeidet med revisjon av politikken i [sak 11/26](#).

Utvalget ble bedt om å peke på områder med behov for utvikling av UiBs politikk, og nevnte følgende tema:

- Perspektiver på videre utvikling av åpen publisering; EUs publiseringsløsninger, «diamant åpen tilgang» mm,
- Åpen fagfelleevaluering
- Kostnadene ved publisering
- Vekst i tvilsomme publiseringskanaler
- EOSC
- Reproduserbarhet og krav til lagring av forskningsdata.

Tema som dekkes av eksisterende politikk ble drøftet i sak [11/26](#). Kort kan status for de enkelte delene av politikken oppsummeres slik:

Åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid: Området er aktivt forvaltet ved UiB gjennom kursvirksomhet og lokal kompetansebygging, forlagsforhandlinger, deltakelse i nasjonale og internasjonale fora.

Åpen tilgang til forskningsdata: Området er aktivt forvaltet ved UiB gjennom å utvikle og drifte forskningsinfrastruktur, veiledning, kursvirksomhet og lokal kompetansebygging, deltakelse i EOSC og andre nasjonale og internasjonale fora.

Åpen innovasjon: Feltet er fulgt opp gjennom FIAs innovasjonsseksjon. Det er utarbeidet en politikk for IPR, som legger nye premisser for innovasjon. Praksis ved UiB er å samarbeide med næringsliv og offentlig sektor gjennom bidragsprosjekt, som sikrer mulighet for åpen vitenskap. Området er derfor ikke lenger så aktuelt i den formen det står nå.

Åpne læringsressurser: Området er fulgt opp av UiB lokalt og i nasjonale samarbeid. Det ble etablert nasjonalt arkiv for åpne læringsressurser. Fagmiljøene tok i liten grad tjenesten og den ble avviklet. UiB har siden etablert VitenTV, som en annen tilnærming for åpne læringsressurser.

Folkeforskning: Området er fulgt opp gjennom presentasjoner av aktuelle prosjekt i FU og oppfølging av forskningsrådets initiativer og nettverk for folkeforskning. Området er forskningsnært så det er spørsmål om hvor hensiktsmessig det er å utvikle det gjennom prosesser i sentrale fora og administrasjon.

Basert på erfaringer i oppfølgingen av politikken og endrede rammevilkår, foreslås det å forenkle og konsentrere politikken om vitenskapelig publisering og forskningsdata.

Universitetsbiblioteket har ansvar for å utarbeide forslag til ny politikk. Utkast til revidert politikk er vedlagt.

I utkastet vises til det til "Retningslinjer i fremtidig vedlegg". Disse er for tiden under utarbeidelse og inngår dermed ikke i saken."

Forskningsutvalget bes kommentere dokumentets struktur og innretning.

Saken legges fram for Forskningsutvalget til drøfting.

Vedlegg: Utkast til revidert politikk for åpen vitenskap